

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Придунайська філія

МАУП

Кафедра «Суспільно-наукових дисциплін»

Затверджую:
Директор ПФ ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
проф. Гуменникова Т.Р.
« ____ » _____ 2020 р.

Схвалено на засіданні кафедри
«Суспільно-наукових дисциплін»
Протокол № _____ від
Завідувач кафедри к.ф.н. Байрамова О.В.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

спеціальності: 081 «Право»
освітнього рівня «бакалавр»
освітньої програми: 081 «Право»
спеціалізації: «Цивільне, господарське право та право інтелектуальної власності»

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Байрамова Олена Вікторівна, кандидат філософських наук, ст. викладач кафедри «Суспільно-наукових дисциплін».

Викладач:

Байрамова Олена Вікторівна, кандидат філософських наук, ст. викладач кафедри «Суспільно-наукових дисциплін».

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри «Суспільно-наукових дисциплін»

Протокол від _____ № _____

Завідувач кафедри _____ Байрамова О.В.
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 081 «Право»

20__ р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
Кафедра суспільно-наукових дисциплін**

Назва дисципліни	Філософія
Викладач	Байрамова Олена Вікторівна кандидат філософських наук
Портфоліо викладача	--
Контактний тел.	+38(095) 8011636
E-mail:	bairamova3456@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Очні консультації: другий та останній четвер місяця з 14.00 до 16.00 Онлайн консультації: Viber (+380958011636) в робочі дні з 8.30 до 17.30

1.Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Філософія» спрямована на формування у студентів головних теоретичних та методологічних проблем філософії, осягнення істини власним розумом та вмінням співвідносити світоглядні ідеї з практикою суспільного життя. Дисципліна виховує студента як високо достойну особистість, яка розуміє, що її самореалізація неможлива без прилучення до здобутків культурної спадщини людства, складовою частиною якої є філософія. Дисципліна «Філософія» направлена на формування поглибленого розуміння зміни світоглядних орієнтацій сучасної філософії, закономірностей та ідейних витоків вироблення нових форм світоспоглядання. На підставі аналізу сучасних філософських інтерпретацій проблем буття та пізнання курс сприяє формуванню цілісної картини світу, засвоєнню сучасних методологічних підходів до розв'язання важливих питань соціального, політичного, історичного та культурологічного характеру, усвідомленню особливостей формування нової парадигми гуманізму, специфіки сучасних підходів у сфері практичної філософії та нової системи цінностей.

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою навчальної дисципліни є вивчення студентами основ і історії філософської культури, оволодіння ними філософською методологією аналізу і дослідження, формування наукового філософського світогляду.

Основними завданнями курсу є:

- роз'яснення студентам сутності філософії як науки і форми суспільної свідомості;
- розкриття змісту основного питання філософії, філософських напрямків і шкіл;
- змалювання наукової картини світу;
- з'ясування сутності людини, її місця і ролі у світі, сенсу і цінностей людського буття;
- оволодіння основними законами, методами, категоріями і принципами діалектики;
- ознайомлення з основними етапами, формами і критеріями пізнання, роллю практики у пізнавальному процесі і перетворенні світу;
- розкриття природи і структури суспільної свідомості та духовного світу людини;

- пізнання особливостей формаційного, цивілізаційного, культурологічного і гуманістичного вимірів історичного розвитку суспільства.

3. Формат курсу - очний (offline).

4. **Програмні результати навчання.** Вивчення навчальної дисципліни передбачає опанування здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для досягнення мети та основних завдань програми курсу та виконання професійних обов'язків.

№ з/п	Результати навчання, компетентності	Форми оцінювання
1.	Здатність застосовувати філософські знання у практичних ситуаціях, що передбачає кмітливість, оперативність і динамічність інтелектуальної реакції, стійкість у мисленневих випробуваннях і доланні пізнавальних складнощів	Практичні завдання, вправи, участь у дискусіях
2.	Вміння застосовувати для вирішення пізнавальних завдань ефективні стратегії і засоби	Практичні завдання, тестування
3.	Уникання інтелектуального конформізму, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності, а не впливу авторитету	Участь в обговоренні, рефлексія
4.	Вміння працювати в команді (в тому числі долати комунікаційні напруження та конфліктні ситуації, забезпечувати прихильність співробітників, виявляти доречну поступливість), розподіляти зусилля з/між колегами, працювати на спільний результат	Практичні завдання, командний проєкт
5.	Здатність розробляти та впроваджувати соціально-гуманітарні проєкти	Презентація проєкту
6.	Систематичні знання та навички, які дозволяють використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні власних дослідницьких проблем.	Контрольні роботи, тестування
7.	Здатність залучати і використовувати у спеціалізованому філософському дискурсі знання, ідеї, способи мислення з інших наукових і культурних царин	Есе, практичні завдання
8.	Навички моніторингу і прогнозування тенденцій розвитку суспільства	Практичні завдання, доповідь

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
«Філософія»		
Курс	1	1
Семестр	2	1,2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120

Аудиторні	40	6
Модульний контроль		
Семестровий контроль		
Самостійна робота	80	114
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

Тривалість курсу - 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 40 години аудиторної роботи; 80 годин – самостійної роботи.

6. Статус дисципліни: обов'язкова.

7. Пререквізити курсу. Визначається інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом, тісним зв'язком з комплексом гуманітарних дисциплін. Для успішного опанування курсу студент повинен володіти фактичним матеріалом з предметів історичного циклу, а також іншими галузями суспільних наук:

- «Політологія». Вивчення політології передбачає формування науково обґрунтованих політичних знань, розуміння актуальних політичних проблем; здатність самостійно, критично аналізувати політичні процеси;

- «Соціологія». Соціологія та філософія найбільш тісно пов'язані один з одним. У соціології філософія сприймає методи вивчення життя, людей. Досягнення соціологічних знань впливають на вектори розвитку філософських шкіл сьогодення;

- «Правознавство». Правова наука пов'язана з врегулюванням відносин та поведінки людей в процесі суспільного життя, в тому числі і в сфері філософії;

- «Психологія». Психологія вивчає закономірності та механізми формування, функціонування та розвитку суспільних явищ, процесів та станів, суб'єктами яких є різні соціальні групи, шари, індивіди. Знання психологічних закономірностей дозволяє розкрити сутність деяких філософських явищ, допомагає виявити глибинну сутність світоглядних трансформацій у житті людини та суспільства.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Вивчення курсу не потребує використання специфічного програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Форми і методи навчання.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи занять: проблемні й оглядові лекції, активні семінари, ділові ігри, тренінги, дослідницькі методи, презентації, кейс-стаді, бесіди і дискусії, робота в Internet аудиторії - відео лекції, онлайн-курси, дистанційні консультації тощо, спрямовані на активізацію й стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Також формами організації навчальних занять є круглі столи, конференції, інтерактивні заняття (заняття «дискусійна група», заняття з навчанням одних студентів іншими), інтегровані заняття, проблемні заняття, відеозаняття тощо.

Методи навчання, які спрямовані на формування активної позиції студента в освітньому процесі (його не вчать, а він вчиться): проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, дослідницькі методи та інші методи, спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів. Використовується студентоцентризований, проблемноорієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійноорієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання.

10. Політика курсу. Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Філософія».

Академічна доброчесність. Кожен студент повинен ознайомитися і дотримуватися правил академічної доброчесності (згідно Положення про академічну доброчесність у Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ»МАУП»). Забороненим вважається:

- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при виконанні пошуково-дослідницьких завдань).

- списування та плагіат. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності, незалежно від масштабів плагіату чи обману, вважається підставою для скасування набутих балів.

Пошуково-дослідницькі роботи студент виконує самостійно, а також самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на унікальність, антиплагіат (Advego Plagiatus, Antiplagiat, Content-watch, Copyscape, unichек, Etxt Antiplagiat, StrikePlagiarism.com).

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

Відвідування занять і усунення пропущених занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки (незадовільні), не виконав модульні контрольні роботи, самостійну роботу, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за семінарські, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього, достатнього та високого рівня.

Система вимог:

- необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою;
- виконувати всі види аудиторної та самостійної роботи;
- не спізнюватися на заняття;
- не розмовляти на заняттях, не жувати гумку, не користуватись телефоном та іншими гаджетами;
- на заняття приходити в діловому одязі;
- не пропускати заняття без поважних причин;
- обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій);
- в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується;
- активно брати участь в навчальному процесі;
- бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача;
- конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях;
- дотримуватись академічної відповідальності.

11. Схема курсу. Календарно-тематичний план дисципліни (структура).

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Вступ до філософії. Історія філософії												
Тема 1. Філософія як специфічний тип знання	8	2	0			6	8	2	0			6
Тема 2. Становлення філософського знання: Схід.	10	2	2			6	13	2	2			9

Філософія Давньої Індії. Давньокитайська філософія													
Тема 3. Давньогрецька філософія	10	2	2			6	9	0	0				9
Тема 4. Середньовічна філософія	8	2	0			6	9	0	0				9
Тема 5. Філософія Відродження	8	2	0			6	9	0	0				9
Тема 6 . Філософія Нового часу	10	2	2			6	9	0	0				9
Тема 7. Німецька класична філософія	8	2	0			6	9	0	0				9
Тема 8. Сучасна філософія	10	2	2			6	9	0	0				9
Тема 9.Українська філософія	10	2	2			6	9	0	0				9
Разом за змістовим модулем 1	82	18	10			54	84	4	2				78
Модуль 2. Основні проблеми філософії													
Тема 10. Основні поняття та ідеї онтології. Свідомість.	8	2	0			6	9	0	0				9
Тема 11 . Основні поняття та ідеї гносеології	10	2	2			6	9	0	0				9
Тема 12. Філософія та методологія науки	8	2	0			6	9	0	0				9
Тема 13. Філософська антропологія	12	2	2			8	9	0	0				9
Разом по модулю	38	8	4			26	36	0	0				36
Разом по дисципліні	120	26	14			80	120	4	2				114

12. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	9	9	4	4
Відвідування семінарських занять	1	5	5	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	5	50	2	20
Робота на практичному занятті	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	30	-	114	-	76
Максимальна кількість балів:					220
220:100=2,20. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,20 = загальна кількість балів.					-

В умовах модульно-кредитної технології навчання контроль успішності студентів поділяється на поточний і підсумковий контроль. Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи і форми контролю:

- 1) метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване;
- 2) метод письмового контролю;
- 3) метод тестового контролю.

Поточний контроль успішності студентів - це систематична перевірка знань студентів, яка проводиться на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до робочої програми. Його мета – систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо. Методи поточного контролю: усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); письмовий контроль (контрольна робота/тест у письмовій формі, твір, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді тощо); комбінований контроль; презентація СРС; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації та ін. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує

самостійно і вони не належать до структури практичного заняття. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

До семестрового контролю допускається студент, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені у курсі вивчення навчальної дисципліни. Семестровий контроль здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзамен оцінюється у 100 балів.

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Більша частина змісту навчальної дисципліни виділяється на самостійне опрацювання. Навчальний матеріал потрібно проаналізувати з точки зору розуміння в ньому головного змісту, способів його обґрунтування та принципів поділу теорії на складові завершені за змістом. Конспектувати необхідно тільки після того, коли матеріал повністю зрозумілий. Конспект може бути скороченим, необхідно надавати визначення термінології. Конспектувати рекомендовану літературу доцільно у тому же зошиті, у якому записані лекції, взаємно їх доповнити та систематизувати. Самоконтроль щодо виконання навчальних завдань забезпечує подолання труднощів та є необхідною умовою успішної роботи.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми навчального курсу виконуються у різних формах: робота з підручником, довідковою літературою, першоджерелами, тобто робота з книгою з оформленням результату у вигляді реферату, есе, повідомлення, анотації, рецензії, твору та ін.; спостереження за процесами, явищами з метою їх опису; розробка наукового проекту - наукової статті, наукової доповіді та ін.; пошук інформації та її обробка - робота в мережі Інтернет та ін.; робота з електронними носіями інформації - електронні підручники, медіатека, аудіотека і ін.; участь у конференціях, наукових семінарах, симпозіумах.; творче застосування знань і вмій та ін.

Самостійна робота студентів виконується під керівництвом викладача. Контроль за виконанням самостійної роботи студентів передбачає виконання тестів, контрольних робіт, виконання модульних завдань, захист тематичних есе, звітів та ін. Ефективність СРС залежить від рівня мотивації студентів, уміння працювати самостійно, володіння навичками роботи з джерелами інформації – друковані джерела, Інтернет тощо та ін.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

Теми та зміст самостійної роботи.

Тема 1. Філософія Давньої Індії. Давньокитайська філософія.

1. Поясніть різницю між західним і східним світобаченням.
2. Покажіть практичний характер східної філософії.
3. Охарактеризуйте, походячи, «восьмеричний шлях» як необхідну умову досягнення Нірвани.
4. Покажіть брахманську традиційність філософської системи йога.
5. Поясніть суспільний характер філософії Стародавнього Китаю.
6. Визначте значення вчення про Дао в філософії Лао Дзи, Конфуція та інших.
7. Покажіть суспільне значення «Золотого правила моралі» Конфуція.
8. Поясніть факт того, що буддизм легко прижився в Китаї і ефективно приймає участь в житті сучасного китайця поряд з даосизмом і конфуціанством.

Тема 2. Давньогрецька філософія.

1. Поясніть підстави, на яких, роботи Гомера і Гесіод вважаються протофілософією античності.
2. Проаналізуйте засади опозиційності ефеської і елейської шкіл стосовно проблеми руху істотно суцього буття.
3. Оцініть вклад софістів в розвиток філософії високої класики античності.

4. Поясніть значення філософії Сократа для розвитку західноєвропейської філософії.
5. Охарактеризуйте діалектику Сократа як метод досягнення істини.
6. Поясніть те, як через філософію «ейдосів» Платон завершив філософські пошуки Сократа.
7. Поясніть сутність протилежності філософії Платона і Аристотеля.
8. Поясніть причину занепаду античної філософії в Римській імперії.

Тема 3. Середньовічна філософія.

1. Проаналізуйте апологетику і патристику як філософські напрями раннього Середньовіччя.
2. Аргументуйте негативне ставлення до античної філософії Тертуліана.
3. Поясніть те, як Августин виправдовував Бога за існування зла в світі.
4. Поясніть значення філософії Леонарда да Вінче для розвитку наукового знання.
5. Як змінилась західноєвропейська парадигма після відкриття М.Коперніка?

Тема 4. Філософія Відродження.

1. Поясніть сутність абсолютиського аморалізму М.Мак'явелі.
2. Поясніть значення філософії Галілео Галілея для розвитку натурфілософії Ренесансу.
3. Охарактеризуйте філософські погляди М.Лютера, як підґрунтя для філософії Нового Часу.
4. Поясніть роль протестантизму в формуванні філософії Нового Часу.

Тема 5. Філософія Нового часу.

1. Поясніть те, як механістичний світогляд сприяв розвитку методів досягнення істини.
2. Поясніть те, яку роль Ф.Бекон віддавав науці в питанні формування майбутнього суспільства.
3. Розкрийте сутність вислову Р.Декарта «Мислю – отже існую».
4. Поясніть теорію «суспільного договору» Т.Гоббса (Левіафан).
5. Порівняйте вчення про субстанцію Г.Лейбніца і Б.Спінози.
6. Визначте роль і місце людини в світі відповідно до філософії Б.Паскаля.
7. Розкрийте значення Німецької Класичної філософії в межах філософії Нового Часу.
8. Поясніть значення «категоричного імператива» в етиці І.Канта.
9. Поясніть різницю гегелівської логіки і логіки Аристотеля.
10. Поясніть те, як недоліки філософії Г.В.Ф.Гегеля стимулювали філософську діяльність Л.Фейєрбаха.
11. З'ясуйте сутність антропологічного матеріалізму Л.Фейєрбаха.

Тема 6. Сучасна філософія.

1. Поясніть причини виникнення некласичної філософії.
2. Поясніть вихідні ідеї філософії А.Шопенгауера.
3. Визначте сутність критики християнської моралі в етичних поглядах Ф.Ніцше.
4. Порівняйте принцип верифікації і принцип фальсифікації з боку їх ефективності очистити філософію від ненаукового знання.
5. Охарактеризуйте марксизм як наукову філософію.
6. Поясніть сутність філософії екзистенціалізму М.Хайдеггера.
7. Наведіть аргументи, що підтверджують теорію несвідомого З.Фрейда.
8. Проаналізуйте пояснення А.Тойнбі поняття «цивілізація».
9. Дайте пояснення чинникам, які на думку П.Сорокіна впливають на хід історії.
10. Порівняйте класичну і некласичну філософії.

Тема 7. Філософська думка в Україні.

1. Складіть таблицю «Хронологія розвитку української філософії».
2. Проаналізуйте основні філософські вчення і категорії провідних українських філософів.
3. Поясніть зв'язок філософської спадщини з сьогоденням України.
4. Поясніть те, що Григорія Сковороду називають українським Сократом.
5. Поясніть кардеоцентризм Панфіла Юркевича(1826-1874).

Тема 8. Основні поняття та ідеї онтології. Свідомість.

1. Прослідкуйте хронологію змін пояснення поняття «свідомість» в історії філософії.
2. Проаналізуйте і порівняйте версії походження свідомості.
3. Поясніть чому немає однозначного визначення поняття «свідомість».
4. Порівняйте визначення поняття «свідомість» у різних філософів.
5. Порівняйте визначення поняття «свідомість» в різних науках.
6. Охарактеризуйте філософію як форму суспільної свідомості.

Тема 9. Основний зміст пізнавальної діяльності. Гносеологія.

1. Прослідкуйте хронологію розвитку гносеології в історії філософії.
2. Порівняйте поняття «істина» та поняття «правда».
3. Поясніть недоліки чуттєвого рівня пізнання.
4. Поясніть недоліки раціонального рівня пізнання.
5. Поясніть роль розумової активності у створенні знань.
6. Наведіть приклади тлумачення поняття «істина» в історії філософії.
7. Проаналізуйте однобічні підходи (догматизм, релятивізм, утилітаризм та інш.) в підході до істини.

Тема 10. Філософська концепція людини.

1. Порівняйте поняття «жити» та «існувати».
2. Порівняйте визначення поняття «людина» у різних філософів (на вибір).
3. Поясніть значення суспільства для формування людського в людині.
4. Обґрунтуйте необхідність усвідомлення кожною людиною сенсу свого життя (обґрунтування пов'язані з кінечністю людського існування).
5. Визначте роль людини в процесі космічної еволюції (на прикладі з історії філософії).
6. Класифікуйте інтереси і потреби людей.
7. Виведіть ієрархію цінностей людського життя.
8. Покажіть приклади ціннісної орієнтації на сюжетах історії.
9. Проаналізуйте ціннісні орієнтири XXI століття.
10. Поясніть, до яких наслідків приводить відсутність ціннісних основ буття людини.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Рубіжний (модульний) контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи. Модульна контрольна робота складається із 3 запитань. Контроль і оцінка виконання завдань МК виконується в терміни згідно затвердженому графіку навчального процесу. При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля. Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

№ п\п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо;	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань, тощо;	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо;	10 бали
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання.	0 балів

15. Форми проведення та критерії оцінювання індивідуального завдання.

Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають можливість навчання з дисципліни на освітніх платформах, у форматі онлайн курсів, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку. Студенту пропонується самостійно обрати тематику онлайн курсу із переліку запропонованих. Зареєструватися на сайті vumonline.ua, пройти кожен модуль курсу: відео-лекцію, завдання та перевірити свої знання за допомогою тестів. Під час навчання на курсі студент буде отримувати всю супровідну інформацію на e-mail. Після успішного проходження курсу треба завантажити сертифікат про успішно завершене навчання з певного курсу на платформі дистанційного навчання Відкритого Університету Майдану. Після отримання сертифікату студент має можливість отримати додаткові 30 балів до свого рейтингу з навчальної дисципліни. Перелік курсів:

- Сталий розвиток: нава філософія мислення.
- Школа ефективного мислення.
- Креативне мислення.
- Вступ до критичного мислення.

16. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Філософія» проводиться у формі екзамену, який оцінюється максимально у 100 балів. Екзаменаційний білет містить 3 питання. До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття. Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість протягом двох тижнів у дні консультацій викладача.

17. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Філософія як наука. Предмет філософії.
2. Основне питання філософії та його місце в предметі філософії.
3. Матеріалізм та ідеалізм як основні філософські напрямки та їх історичні форми.
4. Монізм і плюралізм як основні філософські напрямки та їх історичні форми.
5. Гностицизм і агностицизм як основні філософські напрямки та їх історичні форми.
6. Діалектика і метафізика як основні філософські напрямки та їх історичні форми.
7. Теїзм і атеїзм як основні філософські напрямки та їх історичні форми.
8. Онтологія як філософська наука. Категорія “буття” у філософії.
9. Гносеологія як філософська наука. Категорія “пізнання” у філософії.
10. Логіка як філософська наука. Категорія “мислення” у філософії.
11. Філософське розуміння світу: його сутність, дійсність і буття. Категорія “матерії” як основа світорозуміння.
12. Рух як спосіб існування матерії та його форми.
13. Системність як спосіб існування матерії. Види матеріальних систем.
14. Відображення як спосіб існування матерії та його форми.
15. Простір і час як форми існування матерії.
16. Свідомість як соціальна форма відображення матерії і атрибут людського буття.
17. Практика як соціальна форма руху матерії і спосіб людського буття.
18. Діалектика як теорія і метод. Об’єктивна і суб’єктивна діалектика.
19. Категорії діалектики та їх основні пари.
20. Принципи діалектики та їх різновиди. Принцип розвитку як стрижневий принцип діалектики.
21. Закони діалектики та їх різновиди. Пізнавальне і практичне значення законів діалектики.
22. Закон переходу кількісних змін у якісні і навпаки.
23. Закон єдності і боротьби протилежностей.
24. Закон заперечення заперечення.
25. Почуттєве пізнання та його форми. Емпіризм у пізнанні.
26. Логічне пізнання та його форми. Раціоналізм у пізнанні.
27. Наукове пізнання та його форми. Сцієнтизм у пізнанні.
28. Творче пізнання та його форми. Інтуїтивізм у пізнанні.
29. Практика як вихідний пункт, основа, критерій і мета пізнання. Прагматизм у пізнанні.
30. Істина та її основні характеристики. Догматизм та релятивізм у пізнанні істини.
31. Особливості і парадигми розвитку філософії Стародавнього світу.
32. Основні школи давньоіндійської філософії, їх представники та ідеї.
33. Основні школи давньокитайської філософії, їх представники та ідеї.
34. Основні школи давньогрецької філософії, їх представники та ідеї.
35. Основні школи давньоримської філософії, їх представники та ідеї.
36. Ідея космоцентризму у філософії Стародавнього світу.
37. Проблема пізнання у філософії Стародавнього світу.
38. Ідея розвитку у філософії Стародавнього світу.
39. Місце людини, суспільства і держави у філософії Стародавнього світу.
40. Особливості, парадигми та етапи розвитку середньовічної філософії, їх представники та ідеї.
41. Проблема універсалій у середньовічній філософії.
42. Проблема свободи волі у середньовічній філософії.
43. Особливості та етапи розвитку філософії Відродження, її представники та ідеї.
44. Ідея гуманізму у філософії Відродження.
45. Ідея пантеїзму і діалектики у філософії Відродження.
46. Особливості новоєвропейської філософії, її представники та ідеї.
47. Проблема пізнаваності світу і методу пізнання у новоєвропейській філософії.
48. Ідея гілозоїзму і діалектики у новоєвропейській філософії.
49. Особливості філософії Просвітництва, її представники та ідеї.
50. Соціальні та історичні ідеї філософії Просвітництва.

- 51.Енциклопедизм та антиклерикалізм у філософії Просвітництва.
- 52.Особливості німецької класичної філософії, її представники та ідеї.
- 53.Ідея антропологізму у німецькій класичній філософії.
- 54.Ідея розвитку у німецькій класичній філософії.
- 55.Особливості марксистської філософії, її представники та ідеї.
- 56.Ідея революційної практики у марксистській філософії.
- 57.Особливості та етапи розвитку української філософії, її представники та ідеї.
- 58.Екзистенціальна течія у сучасній філософії, її особливості, школи, представники та ідеї.
- 59.Позитивістська течія у сучасній філософії, її особливості, школи, представники та ідеї.
- 60.Релігійна течія у сучасній філософії, її особливості, школи, представники та ідеї.
- 61.Філософське розуміння людини: її сутність, дійсність і буття.
- 62.Роль праці в становленні людини.
- 63.Роль суспільства в становленні людини.
- 64.Роль свідомості в становленні людини.
- 65.Роль мови в становленні людини.
- 66.Основні форми буття людини в суспільстві.
- 67.Біологічне і соціальне в людині. Біологізм і соціологізм у пізнанні людини.
- 68.Взаємовідносини людини і природи. Біосфера і ноосфера.
- 69.Суспільний розвиток як природничо-історичний процес.
- 70.Принцип соціального детермінізму у пізнанні історії. Види соціальних причин.
- 71.Механізм суспільного розвитку, його сутність і структура.
- 72.Особливості реалізації законів розвитку суспільства.
- 73.Історична необхідність і свобода в суспільному розвитку. Фаталізм і волюнтаризм у пізнанні історії.
- 74.Об'єктивні передумови і суб'єктивні чинники в суспільному розвитку. Об'єктивізм і суб'єктивізм у пізнанні історії.
- 75.Діяльність як спосіб буття людини і суспільства, її сутність і структура.
- 76.Практика як матеріальна діяльність людини і суспільства. Опредметнення і розпредметнення практики.
- 77.Свідомість як ідеальна діяльність людини і суспільства. Опредметнення і розпредметнення свідомості.
- 78.Взаємовідносини суспільного буття і суспільної свідомості.
- 79.Рівні суспільної свідомості, їх критерії та ознаки.
- 80.Форми суспільної свідомості, їх критерії та ознаки.
- 81.Стани суспільної свідомості, їх критерії та ознаки.
- 82.Духовне життя суспільства, його сутність і структура.
- 83.Духовний світ людини, його сутність і структура.
- 84.Суспільно-економічна формація як форма буття суспільства. Формаційний вимір історії.
- 85.Структура суспільно-економічної формації.
- 86.Основний закон розвитку і зміни суспільно-економічних формацій.
- 87.Історичні форми спільності людей. Етноси і класи.
- 88.Цивілізація як форма буття суспільства. Цивілізаційний вимір історії.
- 89.Культура як форма буття суспільства. Культурологічний вимір історії.
- 90.Людство як форма буття суспільства. Гуманістичний вимір історії.

18. Шкала відповідності оцінок

Шкала рейтингу	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен або диференційований залік	залік
90-100	A	5 (відмінно)	зараховано

82-89	B	4 (добре)	
75-81	C		
67-74	D	3 (задовільно)	
60-66	E		
35-59	FX	2 (незадовільно) (з можливістю повторного перекладання)	не зараховано
0-34	F	2 (незадовільно) (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

19. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

- 1 Арутюнов В. Х., Свінцицький В. М. Філософія глобальних проблем сучасності. Київ : КНЕУ, 2003. 90с.
2. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій : навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 3тє видання, перероб. і доповн. Львів: «Магнолія плюс»; видавець СПД ФО В.М. Піча, 2005. 506 с.
3. Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2011. 591 с. 4. Філософія: мислителі, ідеї, концепції : підручник / Кремень В.Г., Ільїн В.В. Київ : Книга, 2005. 528 с.

Додаткова:

1. Добронравова І. Практична філософія науки: зб. наук. праць. Суми : Університетська книга, 2017. 352 с.
2. Феєрабенд П. Аналітичний показчик. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. Л. Губерського.. Київ : Знання, 2009. С. 365–376.
3. Філософія: словник-довідник : навч. посіб. / за ред. проф. І. Ф. Надольного, проф. І. І. Пилипенка, проф. В. Г. Чернеця ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец., Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. 3-є вид., допов., випр., переробл. Київ : НАКККиМ, 2010. 480 с.
4. Шинкарук В. Світогляд і філософія. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. Л. Губерського.. Київ : Знання, 2009. С.163–173.
5. Ясперс К. Психологія світоглядів / пер. з нім. О. Кислюк, В. Осадчук. Київ : Юніверс, 2009. 464 с.

Інформаційні ресурси

Архів філософії історії. URL : <http://www.nsu.ru/filf/rpha/index.htm>

Бібліотека текстів з філософії, психології і політиці/ URL : <http://www.magister.msk.ru>

Добронравова І. Практична філософія постнекласичної науки про наукову істину та людську свободу. Філософія освіти. 2014. № 2. С. 224-234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhilEdu_2014_2_1

Електронна бібліотека з філософії URL : <http://filosof.historic.ru> Корженко В.В. Феномен філософії як «практичної мудрості» державного управління. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/tpdu/2016-2/doc/1/103.pdf>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Універсальна електронна бібліотека "In Folio". URL: <http://infofolio.asf.ru> Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <http://plato.stanford.edu> The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP). URL: <http://www.iep.utm>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

Разом: 120 год., з них 26 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, самостійна робота –80год., модульний контроль – 4 год.

Кількість балів за семестр	220 балів												
Модулі	Змістовий модуль I									Змістовий модуль II			
Назва модуля	Вступ до філософії. Історія філософії									Основні проблеми філософії			
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 б.)	11 (1 б.)	12 (1 б.)	13 (1 б.)
Теми лекцій	Філософія як спеціфічний тип знання	Філософія Давньої Індії. Давньокитайська філософія	Давньогрецька філософія	Середньовічна філософія	Філософія Відродження	Філософія Нового часу	Німецька класична філософія	Сучасна філософія	Українська філософія	Основні поняття та ідеї онтології. Свідомість.	Основні поняття та ідеї гносеології	Філософія та методологія науки	Філософська антропологія
Семінарські і практичні		1(10 б.)	2(10 б.)			3(10 б.)		4(10 б.)	5(10 б.)		6 (10 б.)		7 (10 б.)
Теми семінарських занять		Філософія Давньої Індії.	Давньогрецька філософія			Філософія Нового часу		Сучасна філософія	Українська філософія		Гносеологія		Філософська антропологія
Лабораторна робота													2
Самостійна робота		10 б.	10 б.	10 б.		10 б.		10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Поточний контроль	МКР№1 - 25 б.									МКР№2 - 25 б.			

Підсумковий
контроль

Екзамен – 100 б.